

Zavod
Republike
Slovenije
za šolstvo

7. NACIONALNA KONFEERENCA O TRAJNOSTNI MOBILNOSTI IN IZOBRAŽEVANJE ZA TRAJNOSTNI
RAZVOJ

SPODBUJANJE TRAJNOSTNE MOBILNOSTI IN IZOBRAŽEVANJE ZA TRAJNOSTNI RAZVOJ V VZGOJI IN IZOBRAŽEVANJU

mag. Marta Novak, ZAVOD RS ZA ŠOLSTVO

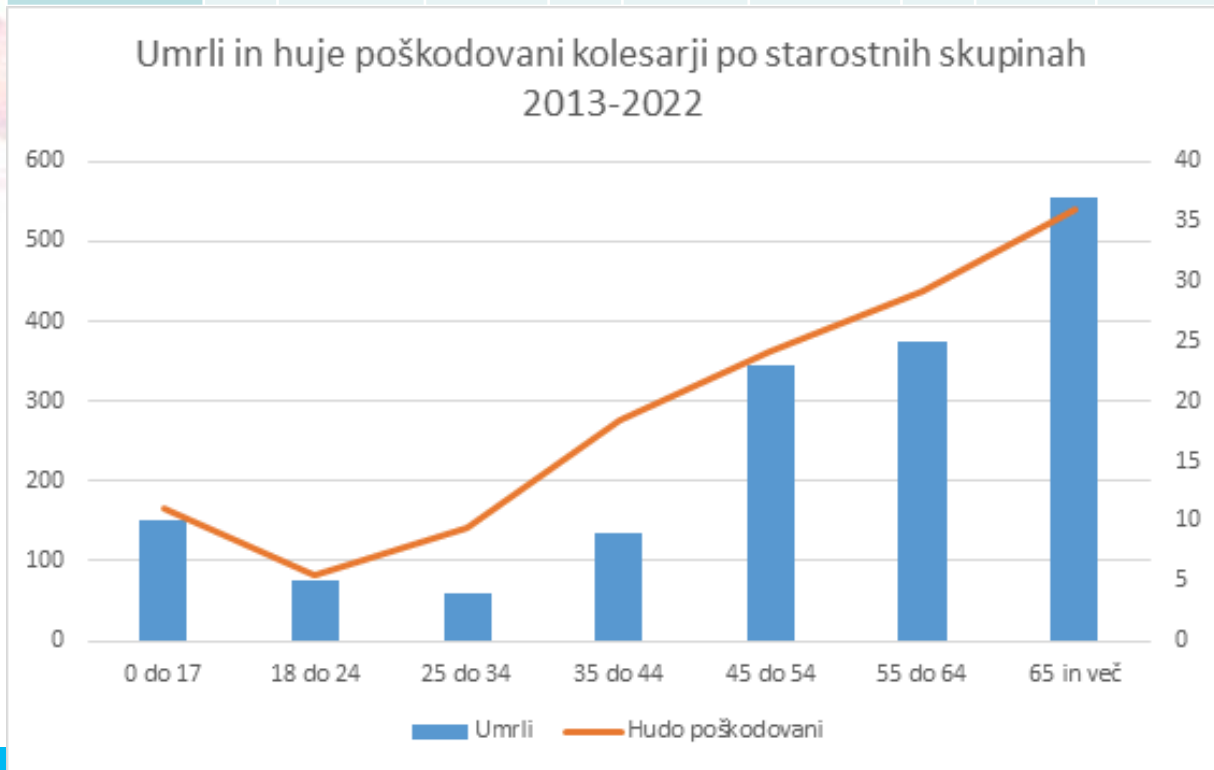
12. April 2023, Laško

PREDAVANJE

- Trajnostna mobilnost in izobraževanje za trajnostni razvoj otrok in mladostnikov v sistemu vzgoje in izobraževanja (mag. Marta Novak, ZRSŠ)

PODATKI KOLESARJI DO 14. LETA

Starostni razred v letih (kolesarji)	2020			2021			2022		
	umrli	hudo telesno poškodovani	lahko telesno poškodovani	umrli	hudo telesno poškodovani	lahko telesno poškodovani	umrli	hudo telesno poškodovani	lahko telesno poškodovani
od 0 do 14	0	17	65	0	13	69	1	10	83
od 15 do 17	0	6	44	0	5	42	0	3	41
od 0 do 17	0	23	109	0	18	111	1	13	124

VIR: AVP,
april
2023

TRAJNOSTNA MOBILNOST IN IZOBRAŽEVANJE ZA TRAJNOSTNI RAZVOJ V VIZ

TM spodbuja in razvija ter krepi veščine za kulturo vedenja v cestnem prometu, zdrav način življenja, gibalne in socialne kompetence, odnos do okolja in ekologijo v sodobnem življenju.

TM temelji na načelu upoštevanja potreb in interesov posameznika, skupine.

Izhodišče za razvoj TM v VIZ je dokument [Strategija kulture vedenja in vzgoja za trajnostno mobilnost otrok in mladostnikov v sistemu vzgoje in izobraževanja do leta 2024...](#)

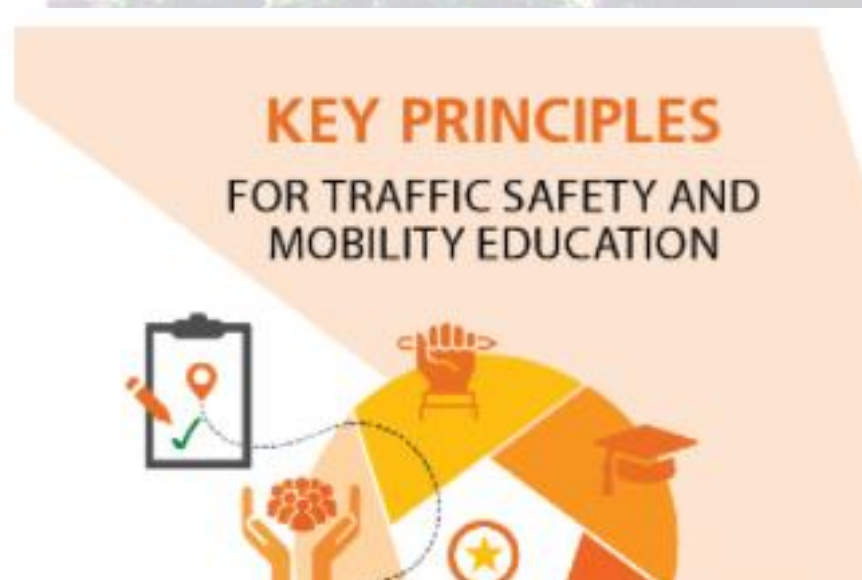
Področje trajnostne mobilnosti je eno ključnih področij vzgoje in izobraževanja za trajnostni razvoj (VITR).

https://skupnost.sio.si/pluginfile.php/1238638/mod_resource/content/1/Kazipot-VITR-za-2030.pdf

IZOBRAŽEVANJE O VARNOSTI V PROMETU IN MOBILNOSTI

Evropski Svet za varnost v prometu (2021) je izdal

- 4 cilje
- 5 ključnih načel
- 17 priporočil za izvajanje ukrepov , ki jih je treba izvajati v vseh evropskih državah

www.trafficsafetymobilityeducation.eu/key-principles

NAMEN: otroci in mladostniki – deležni visoko kakovostnega izobraževanja o varnosti v prometu in mobilnosti

5 KLJUČNIH NAČEL

**ZAGOTAVLJANJE PRAVICE DO IZOBRAŽEVANJA O VARNOSTI
PROMETA IN MOBILNOSTI**

VKLJUČEVANJE IN PODPIRANJE VRTCEV/ŠOL

ZAGOTAVLJANJE VISOKO KAKOVOSTNEGA IZOBRAŽEVANJA

ZAGOTAVLJANJE OKVIRNIH POGOJEV

VKLJUČEVANJE POMEMBNIH DELEŽNIKOV

2. Trajnostna mobilnost: prenova Strategije kulture vedenja in vzgoja za varno mobilnost otrok in mladostnikov v sistemu vzgoje in izobraževanja do leta 2024 – PILOTNI PROJEKT

- Spletna učilnica [PRO-TM https://skupnost.sio.si/course/view.php?id=9713](https://skupnost.sio.si/course/view.php?id=9713)
- Implementacija dokumenta v praksi
- ZRSS v sodelovanju z AVP, MZI
- Vključenih 15 VIZ-ov (5 vrtcev, 5 OŠ, 5 SŠ)

AKTIVNOSTI

- Načrtovanje aktivnosti zavoda ([akcijski načrt s poročilom](#))
- Pregled akcijskih načrtov in povratna informacija (skrbniki)
- Izvajanje aktivnosti v zavodu (vrtcu, OŠ, SŠ)
- Spremljanje aktivnosti v zavodih (spletna učilnica, delovna srečanje, branje poročil)
- Usposabljanja za vodstvene in strokovne delavce (4 krat po 8 ur)
- Spletna učilnica (stičišče projekta)
- Pregled in dopolnitev dokumenta Strategija... ob zaključku pilotnega projekta
- Vključitev Komisije za spremljanje implementacije Strategije...

Povratna informacija o aktivnostih - **VRTCI**

AKTIVNO „UČENJE“: izpeljane raznovrstne dejavnosti, ki omogočajo pridobivanje izkušenj v otrokovem neposrednem okolju

BIVANJE NA PROSTEM: sodelovanje vseh skupin pri aktivnih sprehodih in vsebinah v naravnem „prometnem“ okolju za razvoj številnih spretnosti

SODELOVANJE Z OKOLJEM, STRAŠI: vidni pozitivni vidiki sodelovanja vrtcev s starši, z lokalno skupnostjo ter z institucijami v otrokovem okolju

POVEZOVANJE MED PODROČJI/MEDPODROČNE DEJAVNOSTI: preizkušanje pristopa med-področnega povezovanja, ki omogoča razumevanje povezanosti različnih vsebin

PROFESIONALNA RAST VZGOJITELJEV: timsko delo in sodelovanje na „izobraževanjih“ v vrtcu/zunanjih institucijah

Uresničevanje TM in izobraževanje za TR v VIZ v OŠ

- poteka v obveznem in razširjenem programu OŠ po celi vertikali in skozi celo leto (medpredmetno, povezovalno, sodelovalno, pridobivanje teoretičnih znanj, razvoj spretnosti, veščin), šola organizira vsaj 1 dan dejavnosti na temo TM
- promocije, pri katerih sodelujejo učenci šole: šolska spletna stran, šolsko glasilo, FS stran šole, lokalni mediji, ...,
- raziskovalne naloge v povezavi z lokalno skupnostjo, agencijami za promet, RK, gasilci, ZD; Evropski teden mobilnosti,
- medgeneracijsko sodelovanje in učenje,
- predavanja in delavnice za strokovne delavce; strokovna rast, osveščanje,
- poudarek na gibalnem razvoju oz. gibalni učinkovitosti učencev (in tudi učiteljev); športni program Zlati sonček (kolesarjenje),
- povezava med vrtcem in šolo (smiselna nadgradnja znanja, spretnosti in veščin),
- učenci postajajo ambasadorji TR in TM.

Povratna informacija o aktivnostih - SŠ

Tematika TM je vključena pri urah pouka, modulih, izbranih poglavjih, interesnih dejavnostih, dnevi dejavnosti (tehniški dan), delavnice (Trajnostno potovanje) . Izvedba obveznih izbirnih vsebin. Priprava in izvedba kolesarskega izleta po občini. Izvedba aktivnosti za dijake na destinacijah z javnimi prevoznimi sredstvi. Aktivnosti gorskega kolesarjenja. Dan TM s kolesi (dijaki, profesorji). Akcija Zbiranje kilometrov

Sodelovanje z lokalno skupnostjo, Policijo, aktivnosti v lokalni skupnosti z mimoidočimi (Poligon spretnostne vožnje z E-skirojem). Zunanji deležniki. Srečanje šol. Sodelovanje z OŠ (Varne šolske poti). Izvedba mednarodnega simpozija TM.

Izobraževanje za strokovne delavce. Predavanja za dijake. Uporaba trajnostnih načinov učiteljev (vlak, avtobus)

Raziskovalna dejavnost/ raziskovalne/projektne naloge. Izdelava in razstava plakatov na temo TM.

Logistično tekmovanje v znanju s področja logistike, prometa.

SPODBUJANJE TRAJNOSTNE MOBILNOSTI V VIZ, naloga LDN

CILJ: Ozaveščati vodstvene in strokovne delavce vrtcev, OŠ in SŠ o pomenu trajnostne mobilnosti in izobraževanje za trajnostni razvoj z vidika strokovnih izhodišč, dobre prakse in aktualne zakonodaje.

AKTIVNOSTI

- 1. Vključevanje področja TM v obstoječe predmete**, v kurikulum za vrtce na izvedbeni ravni, v vizijo zavoda, **v prenovljene učne načrte v OŠ** in kataloge znanj v SŠ
2. Spodbujanje strokovnih delavcev k izvajanju celostnega pristopa pri poučevanju, vključujoč področja TM (medpredmetno/nadpredmetno, kroskurikularno področje)
- 3. Posodabljanje dokumenta Koncept usposabljanja** za vožnjo kolesa in kolesarski izpiti v OŠ (2016) z namenom preučitve, ali je koncept usposabljanja za vožnjo kolesa ustreza zakonodajnim novostim in ciljem trajnostne mobilnosti
4. Vključevanje področja TM v **RaP v OŠ** (usposabljanje za vožnjo kolesa in kolesarski izpiti in druge dejavnosti področja)
5. Usposabljanje vodstvenih in strokovnih delavcev za področje TM (seminarji, regijska srečanja, svetovanja, delovna srečanja) na teme: izvajanje kolesarskih izpitov, načrti šolskih poti, mobilnostni načrti...
  - Izpeljava konferenc

PODROČJA DELOVANJA ZNOTRAJ NALOGE TM

6. Posodobitev dokumenta Strategija kulture vedenja in vzgoja za trajnostno mobilnost otrok in mladostnikov v sistemu vzgoje in izobraževanja 2027,

7. Umeščanje trajnostne mobilnosti v VITR (cilj 11, Kažipot, Trajnostna mesta in skupnosti.

8. Posodabljanje dokumenta Koncept usposabljanja za vožnjo s kolesom in kolesarski izpit in implementacija koncepta v praksi (vključenih bo 30 vzgojno izobraževalnih zavodov, izvajanje v RAP-u); usposabljanje strokovnih delavcev in seznanjanje vodstvenih delavcev osnovnih šol in vrtcev ter strokovnih delavcev VIZ z implementacijo v prakso (novostmi koncepta).

3. Razvojna naloga vzpostavitve mreže vrtcev, osnovnih šol in srednjih šol za ozaveščanje o pomenu trajnostne mobilnosti, pri čemer multiplikatorji srednjih šol delujejo v lokalnih okoljih. Zajema mreženje vrtcev, osnovnih in srednjih šol ter lokalnih skupnosti in usposabljanje vključenih na temo trajnostne mobilnosti. (15 razvojnih SŠ, 15 vrtcev, 15 OŠ in 15 SŠ).

KAZALNIKI

- **Dopolnjen dokument Strategija kulture vedenja v cestnem prometu in vzgoja za trajnostno mobilnost in izobraževanje za trajnostni razvoj do leta 2027**
- Akcijski načrti posameznih VIZ-ov v pilotnem projektu (2 akcijska kroga aktivnosti)
- Število sodelujočih VIZ-ov v pilotnem projektu (15) in otrok
- Število sodelujočih vodstvenih in strokovnih delavcev v pilotnem projektu
- Število uposabljanj v pilotnem projektu (4 dni po 8 ur)
- Spletna učilnica
- Število delovni srečanj z VIZ-i
- Poročila VIZ - ov (15) dveh akcijskih krogov
- Število sodelujočih zunanjih deležnikov: Agencija za varnost v prometu, Ministrstvo za infrastrukturo
- Zapis primerov izvajanja aktivnosti v VIZ-ih
- Zaključek pilotnega projekta, zaključno srečanje

NALOGE NA ZRSŠ

1. Spodbujanje trajnostne mobilnosti v VIZ
2. Trajnostna mobilnost: prenova Strategije kulture vedenja in vzgoja za varno mobilnost otrok in mladostnikov v sistemu vzgoje in izobraževanja do leta 2027
3. Spodbujanje, da vrtci, šole živijo in delujejo z zgledi, aktivnostmi
4. Sodelovanje, vključevanje, povezovanje
5. Spletna okolja z gradivi (iz konferenc, seminarjev,)

PRIMERI DOBRE PRAKSE

➔ Parkirišče koles na
železniški postaji
Kopenhagen

Železniška postaja v
kraju Jonkoping na
Švedskem –
trajnostno mesto

Povezave do gradiv

SODELOVALNICA

<https://skupnost.sio.si/course/view.php?id=9477>

